

УДК 658.1

Н. Синькевич, канд. економ. наук, доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСНОВНІ ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ СТАНУ МАШИНОБУДІВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ ЗА 2008-2013 РОКИ

N. Synkevych I

THE KEY FINANCIAL INDICATORS OF STATE OF MACHINE BUILDING INDUSTRY OF UKRAINE FOR 2008 -2013 YEARS

В основі здійсненого аналізу машинобудівної промисловості були статистичні дані за 2008–2013 роки із Державної служби статистики України [1, 2]. Під час аналізу нами розглядалися основні фінансові показники діяльності машинобудівних підприємств.

Після 2008 року, коли спостерігалось найменше значення показника «Фінансовий результат до оподаткування» по машинобудівній галузі у розмірі 704,6 млн. грн., прослідковуємо поступове покращення даного показника до 15 081,2 млн. грн. у 2011 році. Фінансовий результат діяльності машинобудівної галузі знизився на 1 470,7 млн. грн. (9,8%) у 2012 році і становив 13 610,5 млн. грн., а у 2013 році знизився ще на 8028,6 млн. грн. (59%) і становив 5581,9 млн. грн. Падіння відбулось по усіх підгалузях машинобудування: виробництво машин та устаткування – на 897,5 млн. грн.(40%), виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування – на 847,5 млн. грн.(43,2%), виробництво транспортних засобів та устаткування – на 6283,6 млн. грн.(66,8%).

Наявний рівень прибутковості підприємств машинобудівної промисловості свідчить про економічний розвиток промисловості та країни загалом, а також дає змогу зробити оцінку її інноваційному потенціалу. Згідно даних Державної служби статистики України значна частка підприємств машинобудівної промисловості є збитковими. Порівняно з 2012 роком кількість збиткових підприємств промисловості у 2013 році зросла і становила 41,2%, що на 3,2% більше. По машинобудівних підприємствах цей показник був нижчим на 7,5%, чим середнє значення по галузі.

Усі показники ефективності діяльності промислових підприємств у 2009 році свідчать про те, що цей рік був кризовим як для промисловості України загалом, так і для машинобудування зокрема. Частка підприємств машинобудування, що отримали прибуток, несуттєво збільшилася з 66,1% у 2012 році до 66,3% у 2013 році. Це відбулось виключно за рахунок збільшення частки прибуткових підприємств з виробництва транспортних засобів та устаткування з 62,4% до 69,1%.

Що стосується інших підгалузей машинобудування, то частка підприємств, що отримали прибуток зменшилась, а саме: виробництво машин та устаткування – з 65,1% до 62,1%, виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування – з 68,8% до 67,7%.

Слід зазначити, що коли частка прибуткових підприємств по промисловості у 2013 році порівняно з 2012 роком значно зменшилась (з 62% до 58,8%), то по машинобудівних підприємствах відбулось незначне зростання (з 66,1% до 66,3%).

Рівень рентабельності підприємства є одним із найбільш вагових показників при оцінюванні ефективності функціонування підприємств незалежно від сфери їх діяльності. З метою оцінки рівня прибутковості підприємств машинобудівної промисловості на рис. 1 нами представлено динаміку показника рівень рентабельності операційної діяльності підприємств аналізованої галузі.

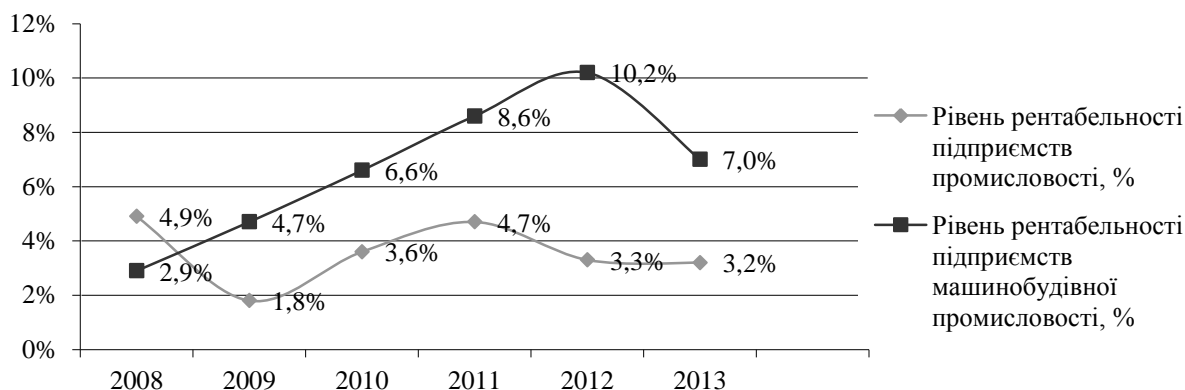

Рис.1. Динаміка зміни рівня рентабельності машинобудівних підприємств України за 2008–2013 роки

Аналізуючи рисунок 1, можна сказати, що рівень рентабельності по промислових підприємствах знизився до 3,3%, порівняно з 4,7% у 2011 році та 4,9% – у 2008.

Протягом останніх 5 років рентабельність машинобудівних підприємств постійно стабільно зростала. Проте у 2013 році відбувся різкий спад цього показника, середнє його значення на машинобудівних підприємствах зменшилось від 10,2% до 7%. Найвищий рівень рентабельності машинобудівних підприємств за останні 6 років був на рівні 10,2% у 2012 році. Щодо середнього значення по промисловості, то тут дещо інша ситуація. Рентабельність операційної діяльності промисловості (3,2%) у 2013 році є нижчою чим у машинобудуванні (7%). Спад цього показника у порівнянні з минулим 2012 роком є незначним із 3,3% до 3,2% по промисловості у порівнянні з спадом із 10,2% до 7% по машинобудуванню. У машинобудуванні за 2013р. індекс промислової продукції становив 86,2%. у т.ч. у виробництві електродвигунів, генераторів, трансформаторів, електророзподільної та контрольної апаратури - 96,3%. автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів - 89,2%, залізничних локомотивів і рухомого складу - 65,5%. машин і устаткування загального призначення -108,5%. машин і устаткування для металургії - 84,9%. добувної промисловості та будівництва - 83,1%. сільського та лісового господарства - 87,3% [3, с.20].

Українська машинобудівна промисловість є однією з найбільш постраждалих після фінансово-економічної кризи. Проте в Україні існує достатня природна та інтелектуальна база, яка, при умові ефективного та раціонального використання, дасть змогу зайняти високу нішу у світовій економіці. На нашу думку, саме держава має забезпечити максимальну підтримку для нормального господарювання тим підприємствам, сучасне становище яких є на межі ліквідації, тому, що саме машинобудівна галузь є потужною складовою промисловості України загалом.

Література:

1. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності // Веб-сторінка Державного комітету статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.
2. Рентабельність операційної діяльності великих та середніх підприємств за видами промислової діяльності // Веб-сторінка Державного комітету статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.
3. Доповідь "Про соціально-економічне становище України за 2013 рік" // Веб-сторінка Державного комітету статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.